

DHAMMADUTA

NEXT **SKILL** FILL
INTER

คู่มือการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคดิจิทัล
ของพระธรรมทูตสายต่างประเทศ

บทนำ

จากลานวัด สู่ออนไลน์ เมื่อออนไลน์กลายเป็น "ศาลาการเปรียญ" แห่งใหม่ พระธรรมทูตไทยจึงต้องก้าวข้ามความกังวล!

คู่มือฉบับต้นแบบนี้คือ "เข็มทิศดิจิทัล" ที่จะเปลี่ยนความลังเลให้เป็นความมั่นใจ ผสานธรรมะเข้ากับเทคโนโลยี ให้การเผยแผ่ถูกต้อง สง่างาม และปลอดภัยผ่าน 3 แกนหลัก ได้แก่

รักษาวินัย คือ การวางตัวและแสดงออกอย่างเหมาะสมบนโลกไซเบอร์

รังสรรค์สื่อ คือ เทคนิคสร้างคอนเทนต์ธรรมะข้ามวัฒนธรรม

รับมือวิกฤต คือ จัดการคอมเมนต์เชิงลบและดราม่า
ด้วยสติ

มาร่วมกันใช้ เครื่องมือทางโลก และส่งมอบ ความ
สงบทางธรรม สู่หัวใจคนทั่วโลกอย่างแท้จริง

หมวดที่ 1

พระธรรมวินัยในโลกโซเชียล (สมณสารูปดิจิทัล)

3

โลกออนไลน์ คือ “พื้นที่สาธารณะ” (เสนาสนะสาธารณะ)

ให้มองว่าแพลตฟอร์มออนไลน์ (Facebook, TikTok, YouTube) เปรียบเสมือนศาลาวัด หรือลานสาธารณะ
กลางเมือง สิ่งใดที่ไม่เหมาะสมที่จะทำในที่สาธารณะ สิ่งนั้น
ก็ไม่ควรทำบนโลกออนไลน์ การโพสต์ การแชร์ หรือการ
คอมเมนต์ ทุกคนบนโลกสามารถเห็นได้

ดังนั้นต้องมีสติและพิจารณา

ให้ถี่ถ้วนก่อนกด

โพสต์ หรือ ส่ง

ทุกครั้ง

Don't & Do

Don't (ไม่ควรทำ)

โพสต์ระบายอารมณ์
ความรู้สึกส่วนตัว (เช่น
ความเหนื่อยล้า ความ
โกรธ), โพสต์วิจารณ์

การเมือง โจมตีบุคคลอื่น หรือเข้าไปร่วมวงถกเถียง
(ดราม่า) ในคอมเมนต์เพจสาธารณะ

Do (ควรทำ) คิดทบทวนให้ดีก่อนกดโพสต์หรือแชร์,
โพสต์ข้อคิดธรรมะสั้นๆ ที่ให้กำลังใจ, ตรวจสอบแหล่งที่มา
ของข่าวก่อนแชร์เสมอ

สมณสารูปบนหน้าจอ (การวางตัวและภาพลักษณ์)

การห่มจีวรต้องเรียบร้อยรัดกุมตามความเหมาะสมของสถานที่และสถานการณ์ แม้จะอยู่ในกุฏิแต่หากเปิดกล้องไลฟ์สดหรือบันทึกวิดีโอ ก็ถือว่าการกำลังออกสู่สาธารณะ

การนั่ง การยืน การแสดงออกทางสีหน้าและท่าทางต้องมีความสำรวม ไม่แสดงท่าทางผาดโผน เต็มร่า หรือทำชาเลนจ์ (Challenge) ที่เป็นกระแสทางโลกแต่มีใช้กิจของสงฆ์ ฉากหลัง (Background) ควรเป็นสถานที่ที่ดูเรียบร้อย สะอาดตา สงบ เช่น มุมหนังสือ ห้องพระ หรือธรรมชาติ หลีกเลี่ยงฉากหลังที่มีสิ่งของรกรุงรัง หรือของใช้ส่วนตัวที่ไม่เหมาะสม

Don't & Do

Don't (ไม่ควรทำ): ทำคลิปเต้นล้อเลียน หรือทำชาเลนจ์ (Challenge) ตามกระแสโซเชียล, ถ่ายรูปในอิริยาบถที่ไม่สำรวม (เช่น นอนเล่นโทรศัพท์), เซลฟี่คู่กับของใช้ส่วนตัวที่ดูหยาบช้าเพื่อย

Do (ควรทำ): ห่มจีวรให้เรียบร้อยรัดกุมทุกครั้ง ถ่ายรูปหรือทำคลิปวิดีโอ, จัดฉากหลัง (Background) ให้ดูสะอาดตา เป็นระเบียบ (เช่น มุมหนังสือธรรมะ, โต๊ะหมู่บูชา)

สัมมาวาจาในยุคดิจิทัล (การใช้ภาษาและข้อความ)

ใช้ภาษาที่สุภาพ เป็นทางการ หรือกึ่งทางการ เหมาะสมกับเทศสมณะ หลีกเลี่ยงการใช้คำสแลง คำหยาบ หรือคำฮิตตามวัยรุ่นที่ดูตลกขบขันจนเกินงาม **ห้ามแสดงความคิดเห็นทางการเมือง** การเลือกข้าง หรือเข้าไปร่วมวงวิวาทะ (Drama) ในประเด็นทางสังคมที่ละเอียดอ่อน การใช้ Emoji หรือ Sticker นั้นสามารถใช้ได้เพื่อความแสดงความเป็นมิตร แต่ต้องเลือกรูปที่สุภาพ ไม่ส่อไปในทางขู้สาว หยอกล้อ หรือเสียดสี

GUIDE TO USING EMOJIS & STICKERS RESPECTFULLY ✨

CHOOSE FRIENDLY & POLITE, AVOID FLIRTATION, MOCKING, OR SARCASM

DO: SHOW FRIENDLINESS & POLITENESS

Done with the translation notes! 🙌

Great work, brothers! 👏

Have a peaceful weekend!! 😊🕉️

DON'T: USE FOR FLIRTATION, MOCKING, OR SARCASM

Did you really think that was a good idea? 🤔

Looking fine today! 😏

Ugh, late again? 🙄

Nice try... maybe next time. 🙃

KEEP IT POSITIVE & PROFESSIONAL!

✓ Do (ควรทำ): ใช้ภาษาที่สุภาพ เป็นทางการ หรือกึ่งทางการ (เช่น เจริญพร, อาตมา, โยม), พิมพ์สะกดคำให้ถูกต้องตามอักขรวิธี

เรื่องปัจจัยและการรับบริจาค (พาณิชย์-บริจาค)

การโพสต์เลขที่บัญชี หรือ QR Code ควรทำอย่างระมัดระวัง ไม่ควรโพสต์พำเพ็หรือมีลักษณะเชิงบังคับม, เรียกร้อง (เหมือนการเรียไร) ควรมีวัตถุประสงค์ในการสร้างหรือทำบุญที่ชัดเจน โปร่งใส และตรวจสอบได้

การรีวิวสินค้า พระสงฆ์ไม่สามารถทำหน้าที่เป็น Influencer หรือรับรีวิวสินค้า (Tie-in) เพื่อแลกกับปัจจัยได้ เพราะผิดธรรมวินัยอย่างชัดเจน

Don't & Do

✗ Don't (ไม่ควรทำ): แปะเลขที่บัญชีหรือ QR Code ใน
 ทุกๆ โพสต์โดยไม่มีเหตุอันควร (ดูเหมือนการเรียกร้อง), รับ
 หน้าที่รีวิวลินค้า (Tie-in) เพื่อแลกกับปัจจัยหรือสิ่งของ

✓ Do (ควรทำ): ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการระดมทุน
 อย่างชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้ (เช่น สร้างเสนาสนะ
 ของวัดในต่างประเทศ)

การปฏิสัมพันธ์และระยะห่าง (การสื่อสารกับญาติโยม)

การแชทส่วนตัว ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ โดยเฉพาะการสนทนาแบบสองต่อสองกับสตรีเพศ (มาตุคาม) หรือบุคคลที่มีลักษณะพูดคุยมุ่งเน้นทางกามคุณความควรหลีกเลี่ยงการพูดคุยในยามวิกาล หรือพูดคุยเรื่องส่วนตัวที่ไม่เกี่ยวกับธรรมะ (อาจเสี่ยงต่ออาบัติสังฆาทิเสสหรือปาจิตติย) แนะนำให้มีแอดมินหรือบุคคลที่สามารถอยู่ในกลุ่มสนทนาด้วย ในส่วนของการกด Like และ Share โลกออนไลน์ตีความว่าเป็น **การสนับสนุน** หรือ **เห็นด้วย** ดังนั้นต้องระวังการไปกด Like รูปภาพที่ไม่เหมาะสม หรือแชร์ข่าวปลอม (Fake News)

Don't & Do

✗ ข้อห้ามและสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง (Don't)

ห้ามหักแชทส่วนตัวหาญาติโยมก่อน หากไม่มีกิจวัตรที่จำเป็นจริงๆ ไม่ควรเป็นฝ่ายหักข้อความส่วนตัวไปหาญาติโยมก่อน (โดยเฉพาะสตรี) เพราะอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดในเจตนาได้

งดเว้นการวิดีโอคอล (Video Call) สองต่อสอง โดยเฉพาะในยามวิกาล หรือขณะอยู่ในกุฏิส่วนตัว หากญาติโยมต้องการปรึกษาด่วนแบบเห็นหน้า ควรให้นัดหมายพูดคุยผ่านแพลตฟอร์มอย่าง Zoom หรือ Google Meet โดยมีบุคคลที่สามารถร่วมรับฟัง หรือใช้ฉากหลังเป็นพื้นที่ส่วนรวมของวัด

ห้ามใช้สรรพนามหรือคำเรียกที่สนิทสนมเกินขอบเขต
หลักเลียงคำว่า คนดี, ที่รัก, คิดถึงนะ (แม้จะอ้างว่าเอ็นดู
แบบลูกหลาน) รวมถึงห้ามส่งสติ๊กเกอร์รูปหัวใจ สติ๊กเกอร์
ส่งจูบ หรือสติ๊กเกอร์ที่สื่อถึงความรักความผูกพันเชิงโลกีย
วิสัย

ตัวอย่างสถานการณ์จำลอง (Case Study)

สถานการณ์: โยมผู้หญิงทักแชทมาปรึกษาปัญหาครอบครัว
ตอน 23.30 น.

วิธีรับมือที่ถูกต้อง: ไม่ควรเปิดอ่านหรือตอบกลับในทันที
ควรปล่อยให้ระบบ Auto-reply ทำงาน และพระอาจารย์
ค่อยมาตอบในเช้าวันรุ่งขึ้น โดยแนะนำหลักธรรมสั้นๆ และ

หากเรื่องยืดเยื้อ ควรแนะนำให้โยมนัดเวลาโทรศัพท์เข้ามา
ที่เบอร์ส่วนกลางของวัดแทน

✓ ข้อควรปฏิบัติ (Do)

กำหนดเวลาทำการชัดเจน ควรตั้งเวลาในการตอบ
ข้อความ เช่น 08.00 - 20.00 น. นอกเวลานั้นควรใช้ระบบ

ข้อความตอบกลับอัตโนมัติ (Auto-reply) เช่น "ขณะนี้เป็นเวลาพักผ่อนและทำกิจวัตรของทางวัด กรุณาทิ้งข้อความไว้ จะมีแอดมินหรือพระอาจารย์มาตอบในเวลาที่เหมาะสม เจริญพร"

ใช้ระบบกลุ่ม (Group Chat) หากต้องสนทนาเรื่องธรรมะ ปรับทุกข์ หรือแก้ปัญหาชีวิตกับสตรีเพศอย่างต่อเนื่อง แนะนำให้สร้างกลุ่มแชทโดยดึงบุคคลที่สาม(เช่น แอดมินเพจ, ไวยาวัจกร, โยมอุปัฏฐาก หรือพระภิกษุรูปอื่น) เข้าร่วมรับรู้การสนทนาด้วยเสมอ เพื่อความโปร่งใส

ความกระชับและตรงประเด็น การตอบคำถามควรตอบให้ตรงคำถาม สั้น กระชับ ใช้ภาษาธรรมะที่เข้าใจง่าย และเมื่อจบประเด็นแล้วควรยุติการสนทนา ไม่ต่อความยาวสาว ความยืด

หมวดที่ 2

ศิลปะการสื่อสารและสร้างคอน เทนต์ธรรมะข้ามวัฒนธรรม

17

พระธรรมทูตไม่ได้มีหน้าที่แค่สอนคนไทยในต่างแดน แต่
ยังเป็นทูต ที่นำเสนอความงดงามของพระพุทธศาสนาให้
ชาวต่างชาติได้รู้จัก การทำคอนเทนต์จึงเป็นเรื่องจำเป็น
และเป็นทักษะที่พระธรรมทูตพึงมี การจัดทำคอนเทนต์
ต่าง ๆ นั้นต้องเน้นที่ แก่นหรือหลักของธรรมะ (เช่น สติ,
ความสงบ, เหตุและผล) มากกว่า เปลือกนอก หรือ

พิธีกรรมที่ซับซ้อน โดยใช้เทคโนโลยีเป็นสะพานเชื่อม ไม่ใช่
เครื่องมือเพื่อแสวงหายอดขาย

การเลือกแพลตฟอร์มให้เหมาะกับสมณสาธูป
(Platform)

Facebook

เหมาะสำหรับการสร้างชุมชน (Community) แจ้าง
ข่าวสารงานบุญ ตารางปฏิบัติธรรม และแชร์บทความ
ธรรมะขนาดยาวหรือรูปภาพกิจกรรม

YouTube

เหมาะสำหรับวิดีโอที่ต้องการความลึกซึ้ง เช่น เสียงสวดมนต์แปล, คลิปนำนั่งสมาธิ (Guided Meditation), การเทศนา คลิป ถาม-ตอบ ปัญหาชีวิตแบบเจาะลึก, ทำสื่อบแบบเล่าเรื่องให้ฟังหรือที่รู้จักกันว่า Podcast หรือทำคอนเทนต์ ละครสั้น

TikTok, Instagram Reels

แม้จะเป็นแพลตฟอร์ม

วัยรุ่น แต่พระสงฆ์สามารถ

ใช้เผยแพร่ ธรรมะได้ (คลิป

สั้นไม่เกิน 1 นาที) เช่น

ข้อคิดเตือนใจสั้นๆ,

ภาพความสงบในวัด, หรือพุทธ
ศาสนสุภาษิต ข้อควรระวัง: ต้องไม่

ตัดต่อให้ดูตลกขบขัน หรือใช้เพลงประกอบที่เป็นเพลง
กระแสหลักทางโลก ควรใช้เสียงธรรมชาติหรือดนตรี
บรรเลงที่สงบ

การออกแบบเนื้อหา (Content Design)

ควรเน้น หลักธรรมที่เป็นสากล ง่ายไม่ซับซ้อน เพราะชาวต่างชาติมักสนใจพุทธศาสนาในแง่ของปรัชญา จิตวิทยา และการพัฒนาจิตใจ (Mindfulness & Meditation) คอนเทนต์ควรเน้นวิธีการความเครียด การอยู่กับปัจจุบัน และความเมตตา มากกว่าเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์หรือเครื่องรางของขลัง และควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ลดละการใช้คำศัพท์บาลี-สันสกฤตที่ยากเกินไป หากต้องใช้ ควรมีคำแปลหรือคำอธิบายสั้นๆ เสมอ (เช่น หากใช้คำว่า Karma ควรมีบริบทอธิบายเรื่องผลของการกระทำที่เข้าใจได้ง่าย)

การเพิ่ม Subtitle (คำบรรยาย) สำคัญมากสำหรับพระธรรมทูตต่างประเทศ คลิปวิดีโอควรมีซับไตเติ้ล

ภาษาอังกฤษ หรือภาษาท้องถิ่นของประเทศนั้นๆ เสมอ เพื่อทลายกำแพงภาษา

คุณภาพของสื่อ (Aesthetics & Production)

ภาพและเสียงต้อง สงบ เพราะความสงบคือจุดขายที่ทรงพลังที่สุดของพุทธศาสนา วิดีโอไม่จำเป็นต้องมีเอฟเฟกต์หรือหวา แต่ควรมี เสียงที่ชัดเจน (ไม่คืด ไม่มีเสียงรบกวน)

โดยเฉพาะคลิปสอนทำสมาธิ

การจัดองค์ประกอบภาพเน้นความเป็นธรรมชาติเรียบง่าย เช่น ภาพพระสงฆ์เดินบิณฑบาต กวาดลานวัด

หรือนั่งสมาธิใต้ต้นไม้ สิ่ง
เหล่านี้ดึงดูดชาวต่างชาติที่ไทย
หาความสงบได้ดีมาก

แนะนำเทคโนโลยีและเครื่องมือที่เหมาะสม

การใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องไม่เพียงแต่ช่วยประหยัดเวลา
แต่ยังช่วยยกระดับคุณภาพของสื่อให้ดูเป็นมืออาชีพ
น่าเชื่อถือ และที่สำคัญคือ ช่วยรักษาความสำรวม ได้ เช่น
การตั้งเวลาโพสต์ล่วงหน้า ทำให้พระสงฆ์ไม่ต้องจับ
โทรศัพท์มือถือในยามวิกาล

เครื่องมือแปลภาษาและผู้ช่วยอัจฉริยะ
(AI & Translation Tools)

Gemini

Copilot

ChatGPT

Meta

notebook LM

ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เหล่านี้ เป็นผู้ช่วยที่ดีมากในการปรับสำนวนภาษา พระอาจารย์สามารถพิมพ์หลักธรรมภาษาไทย แล้วให้ AI ช่วยแปลหรือเกลาเป็นภาษาอังกฤษ (หรือภาษาท้องถิ่น) ให้ดูเป็นธรรมชาติ สุภาพ และเข้าใจง่าย นอกจากนี้ยังใช้ช่วยคิดโครงร่างบทเทศนาหรือบทความธรรมะได้ดีเยี่ยม

Google Translate เป็นโปรแกรมแปลภาษาที่มีความแม่นยำและเป็นธรรมชาติสูงมาก เหมาะสำหรับการแปลบทความธรรมะยาวๆ ให้ชาวต่างชาติอ่าน โดยไม่เสียอรรถรส

เครื่องมือสร้างสื่อและตัดต่อ (Design & Video Editing)

Canva

เป็นแอปพลิเคชันที่ใช้งานง่าย
ที่สุดสำหรับการทำภาพคำคมธรรมะ
โปสเตอร์งานบุญ หรือภาพหน้าปก
คลิป มีเทมเพลตที่ดูสะอาดตา สไตล์
มินิมอล ซึ่งเข้ากับภาพลักษณ์ความ

สงบของพระพุทธศาสนาได้ดี

CapCut

ในส่วนของการทำวิดีโอ CapCut นับแอปตัดต่อวิดีโอในมือถือที่แนะนำเป็นอย่างยิ่ง ฟีเจอร์ที่ทรงพลังที่สุดสำหรับพระธรรมทูตคือ "Auto Captions" (คำบรรยายอัตโนมัติ) ซึ่งสามารถสร้างซับไตเติ้ลภาษาอังกฤษหรือภาษาอื่นๆ จากเสียงพูดได้ทันที ช่วยทลายกำแพงภาษาให้ชาวต่างชาติเข้าใจธรรมะได้ง่ายขึ้น

เครื่องมือสำหรับการสอนธรรมะและน่านั่งสมาธิ (Live & Interactive)

Zoom, Google Meet นับว่าเหมาะที่สุดสำหรับการจัด
คลาสสอนสมาธิออนไลน์
(Guided Meditation) หรือ
สนทนาธรรมแบบกลุ่มเล็ก

เพราะเป็นระบบปิดที่ควบคุม
ผู้เข้าร่วมได้ ลดความเสี่ยง
จากผู้ไม่หวังดี ที่มักเข้ามา
ก่อวุ่นในไลฟ์สดสาธารณะ

StreamYard หรือ
โปรแกรม Open
Broadcaster Software

(OPS) ที่ถ้าหากต้องการถ่ายทอดสด (Live) ผ่าน Facebook เพจวัด หรือ YouTube โปรแกรมเหล่านี้จะช่วยให้ไลฟ์ดูเป็นมืออาชีพ สามารถขึ้นโลโก้วัด ขึ้นชื่อหัวข้อธรรมะ หรือตั้งคอมเมนต์ของญาติโยมมาแสดงบนหน้าจอเพื่อตอบคำถามได้ง่ายๆ โดยไม่ต้องมีทีมงานหลังบ้านเยอะ

เครื่องมือจัดการเวลา (Scheduling & Automation)

Meta Business Suite: เป็นเครื่องมือที่ขาดไม่ได้สำหรับแอดมินเพจวัด พระอาจารย์สามารถสร้างโพสต์ธรรมะเตรียมไว้ และ ตั้งเวลาโพสต์ล่วงหน้า (Schedule) ให้ตรงกับช่วงเวลาที่คนในประเทศเป้าหมายตื่นนอนหรือเลิกงานได้ โดยที่พระอาจารย์ไม่ต้องตื่นมาโพสต์เองกลางดึก ซึ่งช่วยรักษาสมณสาธูปและเวลาพักผ่อนตามข้อปฏิบัติของสงฆ์

หมายเหตุ : เทคโนโลยีและ AI เป็นเพียงเครื่องมือที่เอาไว้เป็นตัวช่วยเท่านั้น แต่แก่นแท้ต้องมาจากพระสัทธรรมที่ถูกต้อง การใช้ AI เขียนธรรมะทั้งหมดโดยไม่ตรวจสอบ อาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนทางพระธรรมวินัยได้ พระอาจารย์จึงต้องเป็นผู้ตรวจทานขั้นสุดท้ายเสมอ

Don't & Do

✗ ข้อห้ามและสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง (Don't)

ห้ามตั้งชื่อคลิปหรือโพสต์ที่เกินจริง บิดเบือน หรือเร้าอารมณ์เพื่อเรียกดาว เช่น "ทำสิ่งนี้แล้วรวยทันที!" หรือ "แชร์คลิปนี้รับรองถูกหวย"

ห้ามนำเสนอเนื้อหาที่เปรียบเทียบ ยกตนข่มท่าน หรือวิจารณ์ความเชื่อ/ศาสนาอื่นโดยเด็ดขาด การเผยแพร่ที่ดีคือการทำให้ดู ไม่ใช่การไปกดทับสิ่งอื่น

หลีกเลี่ยงการทำเนื้อหาเชิงข่มขู่ (เช่น ไม่ทำบุญแล้วจะตกนรก) ชาวต่างชาติในยุคดิจิทัลไม่ตอบรับกับวิธีนี้ ควรเน้นการอธิบายด้วยหลักเหตุและผล (Cause & Effect)

ข้อควรปฏิบัติ (Do):

ควรนำเสนอภาพวิถีชีวิตสมณะที่เรียบง่าย (Minimalist)
ความเป็นระเบียบ และความสงบ

ควรตอบคำถามหรือคอมเมนต์เชิงแลกเปลี่ยนความรู้ด้วย
ความเมตตา ใจเย็น และใช้เหตุผล

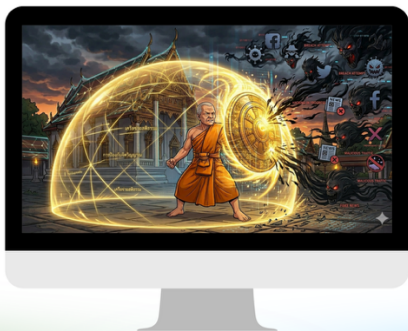
ควรเคารพวัฒนธรรมและกฎหมายของประเทศที่ไป
พำนัก และผสมผสานเข้ากับบริบทของสังคมนั้นๆ (เช่น
การอธิบายธรรมะผ่านฤดูกาล หรือเหตุการณ์ปัจจุบันใน
ท้องถิ่น)

หมวดที่ 3

การป้องกันและรับมือวิกฤตบนโลกออนไลน์

33

เมื่อก้าวเข้าสู่พื้นที่สาธารณะบนโลกดิจิทัล ย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องพบเจอกับความคิดเห็นที่หลากหลาย ทั้งคำชื่นชม ข้อสงสัย ไปจนถึงคำวิพากษ์วิจารณ์เชิงลบหรือการก่อกวน (Troll) หลักธรรมสำคัญที่จะใช้เป็นเกราะป้องกันและเครื่องมือแก้ไขปัญหาคือ "สติ ขันติ และอุเบกขา" พระธรรมทูตต้องตระหนักว่าเราไม่สามารถควบคุมความคิดคนอื่นได้ แต่สามารถควบคุมการตอบสนองของเราเองได้

คาถาระงับดราม่า

ไม่รับเป็นอารมณ์ส่วนตัว ให้มองว่าคอมเมนต์เชิงลบมักเกิดจากความไม่รู้ (อวิชชา) หรือความทุกข์ในใจของผู้พิมพ์ ไม่ใช่การโจมตีตัวตนของพระอาจารย์เสมอไป

กฎการหยุดพัก เมื่อเจอคอมเมนต์ที่รุนแรงหรือกระทบจิตใจ ห้ามตอบโต้ทันที ให้วางโทรศัพท์หรือปิดหน้าจอ แล้วดึงสติกลับมาที่ลมหายใจก่อนอย่างน้อย 1-2 ชั่วโมง (หรือ 24 ชั่วโมงหากเป็นประเด็นใหญ่) เพื่อป้องกันการพิมพ์ตอบโต้ด้วยอารมณ์

การประเมินและคัดกรองปัญหา

ก่อนจะลงมือจัดการ ต้องแยกแยะประเภทของคอมเมนต์
ให้ได้ก่อน เพื่อเลือกวิธีรับมือที่ถูกต้อง

ประเภทที่ 1

ผู้ตั้งคำถามด้วยความไม่รู้, ผู้มีความสงสัย

วิธีรับมือ คือการตอบกลับด้วยความเมตตา อธิบายด้วยเหตุ
และผล สั้น กระชับ หากอธิบายแล้วเขายังไม่เข้าใจหรือเริ่ม
เถียง ให้ใช้หลักอุเบกขา (ปล่อยวาง) ไม่ต่อความยาวสาว
ความยืด

ประเภทที่ 2

ความเห็นต่างทางทัศนคติ,ต่างสถานที่, ต่างวัฒนธรรม
 วิธีรับมือ คือ การรับฟังอย่างเปิดกว้าง ชี้แจงมุมมองทาง
 พุทธศาสนาอย่างสุภาพ และแสดงความเคารพต่อความเชื่อ
 ของเขา หลีกเลี่ยงการเอาชนะ

ประเภทที่ 3

ป่วน ก่อกวน ต้าทอ

วิธีรับมือ คือ การ "ไม่ต้องตอบโต้เด็ดขาด" การให้ค่าคนเหล่านี้คือการเติมเชื้อไฟ สิ่งที่เราควรทำคือใช้เครื่องมือจัดการหลังบ้าน (ซ่อน ลบ หรือบล็อก)

การใช้เครื่องมือหลังบ้านเพื่อป้องกันดราม่า

การตั้งค่าคัดกรองคำ (Keyword Filtering) ใน Facebook หรือ YouTube สามารถตั้งค่า "ซ่อน" คอมเมนต์ที่มีคำหยาบคาย คำด่าทอ หรือคำที่ละเอียดอ่อนได้ อัตโนมัติ

การซ่อนคอมเมนต์ (Hide Comment) เป็นวิธีที่นุ่มนวลกว่าการลบ เพราะเจ้าตัวยังจะยังเห็นคอมเมนต์ตัวเองอยู่ (ทำให้ไม่เกิดอาการโมโหแล้วตามมาก่อวุ่นเพิ่ม) แต่คนอื่นในเพจจะไม่เห็น

การจำกัดการมองเห็น,บล็อก (Restrict หรือ Block) ใช้ในกรณีที่บุคคลนั้นเข้ามาก่อวุ่นซ้ำซาก ช่มชู้ หรือโพสต์ลิงก์สแปม (Spam) ที่เป็นอันตราย

การจัดการเมื่อเกิดวิกฤตความเข้าใจผิดระดับใหญ่

หากเกิดการแชร์เนื้อหาของพระอาจารย์ไปตีความผิดๆ จนกลายเป็นประเด็นสังคมสิ่งที่เราควรทำคือ

ห้ามลบโพสต์หนีทันที (ยกเว้นผิดกฎหมาย, ผิดวินัยร้ายแรง) การลบโพสต์หนีมักทำให้คนแคปหน้าจอไปวิจารณ์ต่อว่า "ทำผิดแล้วหนี"

การออกแถลงการณ์,ชี้แจง โพสต์ข้อความหรือทำคลิปวิดีโอสั้นๆ ชี้แจงเจตนาที่แท้จริงด้วยความสุภาพ หากมีส่วนที่ผิดพลาดจริง (เช่น การใช้คำพูดผิดบริบททางวัฒนธรรมของประเทศนั้นๆ) ให้ ขออภัยในความคลาดเคลื่อน อย่างตรงไปตรงมา การยอมรับความผิดพลาดด้วยความถ่อมตนคือสิ่งที่ชาวเน็ตชื่นชมและพร้อมให้อภัย

Don't & Do

✗ ข้อห้ามและสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง (Don't)

ห้ามประชดประชัน เหน็บแนม หรือใช้คำสอนในพระธรรมวินัยมาเป็น "อาวุธ" เพื่อด่าทอกลับ (เช่น "ระวังตนรคนะโยม", "บาปกรรมนะทำแบบนี้")

ห้ามแคปหน้าจอกอมเมนต์ของคนที่มาด่า ไปโพสต์ประจานบนหน้าเพจเพื่อให้ลูกศิษย์คนอื่นไปช่วยรุมต่อว่า (Witch Hunt) เพราะนอกจากจะดูไม่สุภาพแล้ว ยังอาจผิดกฎหมาย PDPA หรือเกิดราม่าบานปลาย

ห้ามไลฟ์สดเพื่อระบายความอารมณ์เสียหรือดัดพ้อต่อว่าสังคมเมื่อใดที่วิจารณ์

ข้อควรปฏิบัติ (Do)

ตอบคอมเมนต์เชิงบวกเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในเพจ (ทำให้คอมเมนต์แย่ๆ ถูกดันลงไป)

ใช้หลัก การตอบครั้งเดียว เพื่อเป็นวิทยาทานแก่ผู้อ่านคนอื่น หากมีคนมาคอมเมนต์โจมตี การตอบอย่างมีวุฒิภาวะ 1 ครั้ง จะทำให้ญาติโยมคนอื่นๆ ที่ผ่านมาเห็น เกิดความเลื่อมใสในความมีสติของพระอาจารย์

เก็บหลักฐาน (Capture หน้าจอ) ไว้เสมอ หากคอมเมนต์นั้นเข้าข่ายหมิ่นประมาทร้ายแรงหรือข่มขู่คุกคาม เพื่อรายงานต่อแพลตฟอร์มหรือผู้ดูแลตามกฎหมาย

บทส่งท้าย

เมื่อโลกดิจิทัลได้ขยายขอบเขตของ "เสนาสนะ" ออกไปสุดสายตา คู่มือเล่มนี้จึงถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็น "เข็มทิศและเกราะคุ้มกัน" ที่ช่วยประคองทุกอย่างก้าวของพระธรรมทูตบนโลกออนไลน์ให้มั่นคงและสง่างาม

การผสมผสานความร่วมมือผ่าน "สมณสาธูปดิจิทัล" การทลายกำแพงภาษาด้วย "เทคโนโลยีการสื่อสาร" และการมีสติเป็นเกราะรับมือ "วิกฤตดราม่า" จะช่วยแปรเปลี่ยนความลังเลใจ ให้กลายเป็นความกล้าหาญในการทำหน้าที่ทัพหน้าแห่งกองทัพธรรม

ท้ายที่สุด ไม่ว่าเทคโนโลยีจะก้าวล้ำเพียงใด โซเชียลมีเดียก็เป็นเพียง "เครื่องขยายเสียง" แต่ความเมตตาและปัญญาของพระธรรมทูตต่างหากที่เป็น "เสียงแห่งธรรม" ที่แท้จริง หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือฉบับนี้จะเป็นมิตรแท้ร่วมทาง ที่ช่วยประคับประคองให้ท่านนำพาดวงประทีปแห่งพุทธปัญญา ไปส่องสว่างถึงหัวใจผู้คนทั่วโลกผ่านทุกหน้าจอได้อย่างยั่งยืน....